

AUTÓMENTES NAP KÉT KERÉKEN ÉS „HELIKOFFEREN”

2019. 10. 02.

Roncstelepi biciklikből épített játécsodák, kerékpáros turmixkészítés, méhbemutató, számtalan kézműves foglalkozás, ügyességi vetélkedő és zenei program várta a Gesztenye Napok és a Hegyvidéki Autómentes Nap közönségét szeptember utolsó vasárnapján. A helyszín ezúttal is a MOM Kulturális Központ és annak környezete, az autóforgalom elől elzárt Csörsz utca volt.

„Van nekem egy helikofferem,/Partvisnyélen forog a propellerem./Ha én a partvist megpörgetem,/Magasra felszál a kofferem,/És akárhová is elrepül velem.” A Gesztenye Napok és a Hegyvidéki Autómentes Nap legnépszerűbb fellépője az idén is Halász Judit volt, akinek a koncertjéről ezúttal sem hiányozhatott a Helikoffer című örökzöld slágere. A „helikoffer”, ami a kortalan kreativitás, a határtalan fantázia, a képzelet alakította valóság szimbóluma lehet mindnyájunk számára, egy autók nélküli, a közterületeket közösségi területként hasznosító, fenntartható módon működő városba repített el bennünket a Hegyvidéki Önkormányzat rendezvényén.

„Saját környezetünk hasznára válik, ha nem ülünk autóba” – mondta köszöntőjében Pokorni Zoltán polgármester. Kitért rá, hogy az önkormányzat néhány évvel ezelőtt azért hozta létre a Hegyvidéki Zöld Irodát, hogy összefogja a helyi klíma- és környezetvédelmi kezdeményezéseket. Az iroda ma már nemcsak a XII. kerületben, hanem fővárosi szinten is úttörő szerepet vállal a jó gyakorlatok terjesztésében: ezt szolgálja az a rendszeres egyeztető fórum, amin a főváros és a kerületi önkormányzatok környezetvédelmi kérdésekkel foglalkozó szakemberei osztják meg egymással tapasztalataikat.

A polgármester arról is beszélt, hogy a Hegyvidéki Önkormányzat az elsők között csatlakozott a Klímabarát Települések Szövetségéhez, amelynek elnöki tisztét Kovács Lajos alpolgármester tölti be. Ez a szervezet is a kölcsönös tapasztalatszerzésről és -átadásról szól, a XII. kerületi önkormányzat sokat tanul a többi településtől, de másoknak is tud újat mondani. Bemutatja például, hogyan lehet a megújuló energiaforrások alkalmazásával fenntarthatóvá tenni a közintézmények működését, vagy kedvező változásokat elérni a magánépítkezéseknél a helyi szabályok alakításával.

Pokorni Zoltán megemlítette, hogy az esővízgyűjtő ciszternák építését is szabályozással segítik elő. A helyben maradó esővíz ugyanis nagy érték, nemcsak a drága ivóvizet kiváltó öntözési lehetőség, hanem a hűtő, párologtató hatása miatt is, ami az éghajlatváltozással összefüggésben egyre gyakoribbá váló hóhullámokat teheti elviselhetőbbé környezetünkben. A ciszternák olyankor is jól jönnek, amikor a hirtelen lezúduló csapadékot kell megfogni – erre szintén egyre gyakrabban van szükség a szélsőségesebbé váló időjárás miatt.

A kora őszi autómentes napon hóhullámokkal, vagy hirtelen lezúduló csapadékkal szerencsére nem kellett megküzdeniük a szervezőknek, csak arra kellett odafigyelniük, hogy egy-egy erősebb szellőkésben a standokra kihelyezett szóróanyagok – elnevezésükkel ellentétben – ne repüljenek szerteszét. A Hegyvidéki Zöld Iroda sátra egyike volt azoknak a helyszíneknek, ahol sokféle tájékoztató anyagot találhattak az érdeklődők, köszönhetően az önkormányzat szerteágazó környezetvédelmi tevékenységének.

„Kedvezményes gyümölcsfa-vásárlási lehetőség, a zöldhulladék helyben történő hasznosítása ágaprítással és komposztálással, méhbarát környezet kialakítása” – sorolta a teljesség igénye nélkül a jelenleg is zajló programokat Rózsa Zoltán irodavezető. Elmondta, hogy az Európai Mobilitási Héthez tizennegyedik alkalommal csatlakozik a XII. kerület, a Csörsz utca egy szakaszának lezárásával pedig harmadik éve rendezik meg a Gesztenye Napokat kísérő Hegyvidéki Autómentes Napot.

Ennek célja, hogy az emberek átérezzék, nemcsak globálisan, vagy az államok szintjén, hanem egyénileg is lehet tenni az éghajlatváltozás ellen, leginkább úgy, hogy átalakítjuk életmódunkat, megváltoztatjuk szokásainkat. Például a közlekedés terén: az autózás helyett választhatjuk a gyaloglást, a közösségi közlekedést, a kerékpározást vagy a különböző kis hely- és energiaigényű, árammal táplált kétkerekű járgányokat, legyen az elektromos gördeszka, roller vagy e-bicikli.

„Hollandiában egyre többen használják az elektromos kerékpárokat, sokan már az otthonuktól harminc-negyven kilométerre lévő munkahelyükre is azzal járnak be” – mesélte lapunknak a holland származású Sander Bremer, a rendezvényen ingyenes bicikliellenőrzést kínáló Magyar Kerékpárosklub bel-budai csoportjának elnökhelyettese. Hollandiában a szülők háromnegyede kerékpárral viszi óvodába, iskolába a gyerekeket, itt viszont inkább az autósok vannak többségben, ami nem válik az óvodások, iskolások előnyére: egy felmérés szerint éppen az autós szállítás miatt sok oktatási intézmény környezetében magas a légszennyezettség.

Sander Bremer szerint, bár a kerékpáros infrastruktúra terén Magyarország messze áll még Hollandiától – ahol jelenleg a gyors kerékpáros közlekedést lehetővé tévő utak intenzív fejlesztése zajlik –, azért a magyar biciklisek helyzete nem olyan rossz európai összehasonlításban. A horvát, a szerb vagy a görög biciklisták, de akár még a londoni kerékpárosok is biztonságosabban tekerhetnek Budapesten, mint otthon. Ez nemcsak a megépült kerékpárutaknak köszönhető, hanem annak is, hogy a korábbiakhoz képest sokkal

többen közlekednek két keréken – így az autósok, akiknek egyre nagyobb része ül át időnként nyeregbe, ma már sokkal szolidárisabbak a kerékpárosokkal.

„Cseréljünk!” – kérte a kerékpárokkal hajtott játékautók versenyén a hatéves Marci nyolcéves testvérét, Bálintot, hogy a következő körben végre ő nyerhessen. Cseréltek, és nyert is, igaz, szerencséje volt, bátyjának a kisautója ugyanis olyan gyorsan ment, hogy kisodródott a kanyarban, és leesett a pályáról.

A Kezes-Lábas Játsházban kiszuperált kerékpárokkal hajtott, ötletesebbnél ötletesebb játékok vonzották mágnesként a gyerekeket. A versenyzős játékok mellett szüleikkel közösen alkothattak is meglepő gépezetekkel – fára gravírozhattak, vagy megpörgetett papírokon készíthettek festményekeket, amiket az izgalmas alakzatokban szétfolyó, színes festékcseppek tettek igazán látványossá.

„Tizenöt évvel ezelőtt építettem meg az első biciklivel hajtott gépet, egy faesztergát. Ma már több mint hatvan játékunk van, ezeket rendszerint roncstelepeken talált eszközökből állítjuk össze” –

mutatta be a környezetbarát játszóház egyre színesedő kínálatát az ötletgazda, Bíró Szabolcs, aki főállásban gyártástechnológiával foglalkozik az Óbudai Egyetemen, hétvégenként viszont az országot járja önkéntes segítőivel. Közülük többen a tanítványai.

A XII. kerületi rendőrkapitányság és a Közlekedéstudományi intézet által felállított KRESZ-pályán is a kétkerekűek játszották a főszerepet: biciklire pattanva mutathatták meg a gyerekek, mennyire ismerik jól a közlekedési jelzéseket. Aki tudta, mit kell tenni a stop- és az „elsőbbségadás kötelező” táblánál, vagy helyesen jobbra tartott a körforgalomban, fényvisszaverő matricákat, karpántokat és más praktikus dolgokat kapott.

A MOM Sport sátránál is hasznos ajándékok várták az ügyességi játékokat eredményesen teljesítő családokat, míg a Bringaturmix-standnál minden egyes pedálfordulat jutalma egy-egy ízletes korty volt, az áramtermelő állóbringákkal ugyanis turmixgépet lehetett hajtani – és aki kitartóan pedálozott, felhajthatta az előre kiválasztott gyümölcsökből készített koktélját.

Apropó, gyümölcsök! Legfontosabb beporzóink fontosságára irányítja rá a figyelmet „A mi méheink” című programsorozat, ami a Gesztenye Napokhoz és az autómentes naphoz kapcsolódóan indult el a MOM Kulturális Központban. Az első előadást Alfons Wirth méhészt és Radics Helga pedagógust, oktatásszervezőt, az Iskolaméhészet-kezdeménnyezés alapítót tartották, akik énekkel, játékkal, mesével segítenek a gyerekek számára megérteni, miért rendkívül hasznosak a méhek, és hogyan lehet velük problémamentesen együtt élni. A családok természetes lépéptényeket tekinthettek meg, kezükbe foghattak egy méhanyabölcst, a legnagyobb érdeklődést azonban az a vizsgálóláda váltotta ki, amelynek üveglappal fedett ablakán bekukucskálva lehetett megfigyelni egy kis méhközösség életét.

„Az Iskolaméhészet-kezdeménnyezés 2017-ben jött létre pedagógusok, méhészek és érdeklődők közreműködésével, azzal a kettős céllal, hogy közelebb hozzák egymáshoz a méheket és az embereket, valamint hozzájáruljanak ahhoz, hogy a méheket a nekik megfelelő módon tartsák” – beszélt tevékenységükről Radics Helga. A méhek megfigyelésére nyújt lehetőséget a kezdeménnyezés pedagógiai programja, amelynek keretében tavasz végén vizsgálóládát helyeznek ki óvodákba, iskolákba. A gyerekek és a pedagógusok hat hétig mindennap nyomon követhetik egy méhcsalád titokzatos életét.

Mára biokert, falusi nevelési központ is bekapcsolódott a szemléletformálásba, valamint az egyéni kaptárállítás is intenzívebbé vált a családoknál. A XII. kerület szintén a

kezdemenyezés mellé állt, ennek eredményeként tavasszal a Barabás-villa kertjében a Méhbarát Hálózat részeként egy vizsgálóládát állítottak fel.

A MOM Kulturális Központ rendhagyó méhbemutatójáról kirajzó gyerekek közül sokan a kézműves foglalkozásokat keresték fel. A Tündéerkert Galéria és Közösségi Tér asztalainál újrahasznosított alapanyagokból készítettek a résztvevők apró kis csodákat: vécépapír-gurigából elefántot és baglyot formáztak, irodai papírhulladékból a merítés ősi technikájával új papírdíszeket alkottak, míg sörösdobozokból és kiürült fémtubusokból ékszerek és szélcsengők születtek.

Az Otthon Segítünk Alapítvány munkatársai rongyokból készítettek babákat a családokkal. Amíg a gyerekek ügyködtek, a szülők megismerhették a már tizennyolcadik éve működő civil szervezet munkáját. „Kisgyermekeseknek nyújtunk segítséget, ha kéri; például amikor ikrek születnek” – mondta Bereczkiné Bodnár Klára, a II. és a XII. kerület önkéntes koordinátora. Az alapítvány önkéntesei korábban főleg nyugdíjasok voltak, az utóbbi időben azonban egyre több fiatal szülő is csatlakozik, aki családjá és munkája mellett vállal segítőmunkát másoknál.

A Csörsz utcai családi rendezvény közösségi programjait kerékpáros ügyességi bemutatók színesítették, és a korábbi évekhez hasonlóan ezúttal is ki lehetett próbálni különféle újszerű járműveket. Ha „helikofferre” nem is, Segwayre, monster rollerre, hoverboardra és más, kiforrott magyar elnevezéssel még nem rendelkező, az utcákon azonban egyre sűrűbben felbukkanó elektromos közlekedési

eszközökre ülhetek a felnőttek. A gyerekek pedig elektromos kisautókba szállhattak be, amelyeket szüleik távirányítóval vezéreltek a pálya széléről.

Szokás szerint a zene és a tánc sem hiányzott a Gesztenye Napok és a Hegyvidéki Autómentes Nap programjából. A magyar költők verseit megzenésítő Halász Judit mellett fellépett az Újbudai Babszem Táncegyüttes, míg Gubik József néptáncot tanított Csernók Klári és zenekara kíséretében. Bencze Alma énekesnő jazzkvartettjével szerepelt, a Folkfonics Akusztik, valamint Agócs Márton és Fejér Mihály pedig a népzene könnyűzenei műfajokkal ötvöző muzsikájával szórakoztatta a nézőket.

k.